

Antropologia ekologiczna

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Etnologia Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Antropologii i Kulturoznawstwa Poziom studiów studia drugiego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2024/25 Kod zajęć 20ETNS.2FN.10243.24 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Fakultatywny Blok zajęciowy Przedmioty nieprzypisane
Koordynator zajęć	Mikołaj Smykowski	
Prowadzący zajęcia	Mikołaj Smykowski	
Okresy Semestr 1, Semestr 2, Semestr 3, Semestr 4	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Konwersatorium: 30, Egzamin	Liczba punktów ECTS 5

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Rekonstrukcja historii rozwoju subdyscypliny antropologii kulturowej/społecznej, jaką jest antropologia ekologiczna
C2	Przekazanie szczegółowej wiedzy z zakresu ekologicznych paradygmatów, które ukształtowały się w obrębie badań antropologicznych
C3	Przekazanie szczegółowej wiedzy dotyczącej teorii wyjaśniania, koncepcji oraz pojęć związanych z analizą związków człowieka ze środowiskiem
C4	Krytyczny namysł nad rolą człowieka jako sprawczego podmiotu ekosystemu
C5	Sformułowanie głównych założeń zorientowanej przyszłościowo humanistyki ekologicznej, przede wszystkim w kontekście antropologii

Wymagania wstępne

Podstawowa wiedza antropologiczna, podstawowa wiedza ekologiczna, bierna znajomość języka angielskiego (czytanie zalecanej literatury).

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	Zna i rozumie podstawowe kierunki rozwoju myśli ekologicznej / środowiskowej w obrębie antropologii społecznej / kulturowej.	ETN_K2_W01, ETN_K2_W02, ETN_K2_W03, ETN_K2_W04, ETN_K2_W05, ETN_K2_W08, ETN_K2_W10	Test
W2	Zna i rozumie historyczną ciągłość subdyscypliny, jaką jest antropologia ekologiczna oraz jej warianty (ekologia człowieka, antropologia środowiskowa, ekologia kulturowa, ekologia polityczna)	ETN_K2_W01, ETN_K2_W02, ETN_K2_W03, ETN_K2_W04, ETN_K2_W05, ETN_K2_W08, ETN_K2_W10	Test
W3	Zna i rozumie podstawowe teorie wyjaśniania i paradygmaty w obrębie subdyscypliny, jaką jest antropologia środowiskowa/ekologiczna	ETN_K2_W01, ETN_K2_W02, ETN_K2_W03, ETN_K2_W04, ETN_K2_W05, ETN_K2_W08, ETN_K2_W10	Test
W4	Zna i rozumie podstawowe pojęcia i koncepcje związane z wyjaśnianiem związków między człowiekiem i środowiskiem	ETN_K2_W01, ETN_K2_W02, ETN_K2_W03, ETN_K2_W04, ETN_K2_W05, ETN_K2_W08, ETN_K2_W10	Test

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Umiejętności - Student/ka:			
U1	Potrafi krytycznie interpretować antropogeniczne zmiany w środowisku naturalnym	ETN_K2_U01, ETN_K2_U02, ETN_K2_U03, ETN_K2_U04, ETN_K2_U05, ETN_K2_U08	Esej
U2	Potrafi w praktyce wykorzystać wiedzę z zakresu antropologii ekologicznej	ETN_K2_U01, ETN_K2_U02, ETN_K2_U03, ETN_K2_U04, ETN_K2_U05, ETN_K2_U06, ETN_K2_U07, ETN_K2_U08, ETN_K2_U09	Esej
U3	Potrafi, w oparciu o teorie antropologiczne i kluczowe pojęcia i koncepcje, krytycznie analizować studium przypadku i napisać na ich podstawie esej	ETN_K2_U01, ETN_K2_U02, ETN_K2_U03, ETN_K2_U04, ETN_K2_U05, ETN_K2_U06, ETN_K2_U08	Esej

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Wprowadzenie: ekologia, ekologia człowieka, teoria ewolucji	W1, W2, W3, W4	Konwersatorium
2.	Wątki środowiskowe we wczesnej myśli antropologicznej: (neo)ewolucjonizm, teoria arealów kulturowych, determinizm środowiskowy	W1, W2, W3, W4	Konwersatorium
3.	Ekologia kulturowa: środowisko - adaptacja - kultura	W1, W2, W3, W4	Konwersatorium
4.	Antropologia ekologiczna Roya Rappaporta	W1, W2, W3, W4	Konwersatorium
5.	Krytyka antropologii ekologicznej: ekologia polityczna i materializm kulturowy	W1, W2, W3, W4	Konwersatorium
6.	Psychologia środowiskowa i percepcja środowiska	W1, W2, W3, W4	Konwersatorium
7.	Krajobraz jako pojęcie antropologiczne	W1, W2, W3, W4	Konwersatorium
8.	Emergentne krajobrazy: ekologiczne dziedzictwo czasów kolonialnych	W1, W2, W3, W4	Konwersatorium
9.	Tradycyjna wiedza ekologiczna a indygenizacja akademii	W1, W2, W3, W4	Konwersatorium
10.	Anthropology beyond human(ity): podmiotowość roślin, zwierząt i przedstawicieli innych królestw	W1, W2, W3, W4	Konwersatorium
11.	Etnobotanika i fitoantropologia: taksonomia gatunków a prawa roślin	W1, W2, W3, W4	Konwersatorium

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
12.	Antrozoologia, zoontologia i studia nad zwierzętami	W1, W2, W3, W4	Konwersatorium
13.	Etnografia wielogatunkowa i extinction studies	W1, W2, W3, W4	Konwersatorium
14.	Antropologia wobec wyzwań antropocenu	W1, W2, W3, W4	Konwersatorium
15.	Podsumowanie: antropologia ekologiczna ukierunkowana na przyszłość (termin oddania prac zaliczeniowych)	W1, W2, W3, W4, U1, U2, U3	Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Konwersatorium	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład konwersatoryjny, Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda warsztatowa, Demonstracje dźwiękowe i/lub video, Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Konwersatorium	Warunkami zaliczenia przedmiotu są: obecność i aktywność na zajęciach, pozytywny wynik testu zaliczeniowego oraz oddanie eseju zaliczeniowego. Oceny z zaliczenia dwustopniowego (test + esej): bardzo dobry (bdb; 5,0): test i esej ocenione na 5,0 dobry plus (+db; 4,5): test i esej ocenione na 4,5 dobry (db; 4,0): test i esej ocenione na 4,0 dostateczny plus (+dst; 3,5): test i esej ocenione na 3,5 dostateczny (dst; 3,0): test i esej ocenione na 3,0 niedostateczny (ndst; 2,0): test zdany poniżej progu 60%, brak eseju lub esej oceniony poniżej 3,0.

Literatura

Obowiązkowa

1. Biersack A., James B. Greenberg (red.), *Reimagining Political Ecology*, Duke University Press, Durham & London 2006.
2. Ingold T., *Temporality of the Landscape*, "World Archeology" 2, 1993, s. 152-174.
3. Tilley Ch., Cameron-Daum K., *An Anthropology of Landscape. The Extraordinary in ordinary*, UCL Press, London 2017.
4. Deriu D., Kamvasinou K., Schinkle E. (red.), *Emerging Landscapes. Between Production and Representation*, Ashgate, Farnham/Burlington 2014.
5. *Coconut Revolution* (2001), directed by Dom Rotheroe (documentary).
6. Pierotti R., *Defining Traditional Ecological Knowledge*, w tegoż: *Indigenous Knowledge, Ecology, and Evolutionary Biology*, Routledge, New York-London, 2011, s. 7-25.
7. Ingold T., *Anthropology beyond Humanity*, "Suomen Antropologi: Journal of the Finnish Anthropological Society" 3, 2013, s. 5-23.
8. Kohn E., *How Forests Think. Toward an Anthropology Beyond the Human*, University of California Press, Berkeley/Los Angeles/London 2013.
9. Sensarma P., Ghosh A. K., *Ethnobotany and Phytoanthropology*, w: R. E. Schultes, S. von Reis (red.), *Ethnobotany. Evolution of a Discipline*, Timber Press, Portland/Cambridge 1995, s. 69-74.
10. Milton K., *Environmentalism and Cultural Theory. Exploring the Role of Anthropology in Environmental Discourse*, Routledge, London & New York 2002.
11. Haraway D., *The Companion Species Manifesto*, w tegoż: *Manifestly Haraway*, University of Minnesota Press, Minneapolis, 2016, s. 93-198.
12. Kirksey S. E., Helmreich S., *The Emergence of Multispecies Ethnography*, "Cultural Anthropology" 4, 2010, s. 545-576.
13. Tsing A. L., *Mushroom at the End of the World: On the possibility of life in capitalist ruins*, Princeton University Press, Princeton/Oxford 2015.
14. Bird Rose D., van Dooren Th., Chrulaw M. (red.), *Extinction Studies. Stories of Time, Death, and Generations*, Columbia University Press, New York 2017.
15. Gibson H., Venkateswar S., *Anthropological Engagement with the Anthropocene: A Critical Review*, "Environment and Society: Advances in Research" 1, 2015, p. 5-27.
16. Dove M. R., *Introduction: the Anthropology of Climate Change*, w tegoż (red.): *The Anthropology of Climate Change. Historical Reader*, Wiley Blackwell, Chichester, 2014, s. 1-36.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Konwersatorium	30
Czytanie wskazanej literatury	30
Przygotowanie do zajęć	15
Przygotowanie pracy pisemnej	30
Przygotowanie do zaliczenia	30
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 135
Liczba punktów ECTS	ECTS 5

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
ETN_K2_U01	Absolwent/ka potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i integrować nowe informacje z wykorzystaniem różnych źródeł, sposobów interpretacji oraz technik informacyjno-komunikacyjnych formułując krytyczne sądy z wykorzystaniem wiedzy z zakresu etnologii/antropologii kulturowej i dyscyplin pokrewnych
ETN_K2_U02	Absolwent/ka potrafi zrealizować samodzielnie złożone zadania badawcze obejmujące: analizę prac innych autorów, syntezę różnych idei i poglądów, właściwy dobór metod i konstruowanie narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników w zakresie etnologii/antropologii kulturowej
ETN_K2_U03	Absolwent/ka potrafi samodzielnie i w zespole, także kierując jego pracami, zdobywać wiedzę i poszerzać umiejętności badawcze oraz podejmować działania wobec innych zmierzające do stałego i systematycznego rozwijania w sposób krytyczny zdolności i zainteresowań w zakresie etnologii/antropologii kulturowej
ETN_K2_U04	Absolwent/ka potrafi integrować wiedzę i umiejętności z zakresu etnologii/antropologii kulturowej oraz dyscyplin pokrewnych w złożonych i nietypowych sytuacjach związanych z wykonywaniem zawodu etnologa/antropologa kulturowego
ETN_K2_U05	Absolwent/ka potrafi samodzielnie i w zespole, także kierując jego pracami, przeprowadzić pogłębioną oraz krytyczną analizę i interpretację różnych rodzajów wytworów i dziedzin kultury, stosując oryginalne podejścia uwzględniające najnowsze trendy w etnologii/antropologii kulturowej i w dyscyplinach pokrewnych
ETN_K2_U06	Absolwent/ka potrafi merytorycznie argumentować, formułować wnioski oraz tworzyć syntetyczne podsumowania i wypowiadać się na temat wybranych problemów z zakresu etnologii/antropologii kulturowej z wykorzystaniem własnych poglądów i poglądów innych autorów w zróżnicowanych kręgach odbiorców
ETN_K2_U07	Absolwent/ka potrafi wykorzystywać różne kanały i techniki komunikacyjne w kontaktach ze specjalistami w zakresie etnologii/antropologii kulturowej oraz nauk pokrewnych, a także popularyzować wiedzę o etnologii/antropologii kulturowej, dziedzictwie kulturowym oraz wytworach kultury i jej instytucjach
ETN_K2_U08	Absolwent/ka potrafi przygotować właściwe dla etnologii/antropologii kulturowej złożone i zróżnicowane formalnie prace pisemne o charakterze naukowym
ETN_K2_U09	Absolwent/ka potrafi przygotować i przedstawić właściwe dla etnologii/antropologii kulturowej oraz pograniczy różnych dyscyplin naukowych, zróżnicowane formalnie wystąpienia ustne, w tym zabierać głos w dyskusjach i debatach na temat współczesnych problemów cywilizacyjnych
ETN_K2_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w sposób pogłębiony przedmiot i metodologię etnologii/antropologii kulturowej oraz jej twórcze zastosowania w działalności profesjonalnej
ETN_K2_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w sposób pogłębiony specjalistyczną terminologię z zakresu etnologii/antropologii kulturowej oraz terminologię właściwą dla dyscyplin pokrewnych
ETN_K2_W03	Absolwent/ka zna i rozumie w sposób pogłębiony główne tendencje rozwojowe etnologii/antropologii kulturowej oraz ich znaczenie w wyjaśnianiu fundamentalnych dylematów współczesnej cywilizacji
ETN_K2_W04	Absolwent/ka zna i rozumie w sposób usystematyzowany i pogłębiony zasady antropologicznej interpretacji zjawisk kulturowych w złożonych kontekstach środowiskowych, w tym społecznym, ekonomicznym, prawnym i etycznym
ETN_K2_W05	Absolwent/ka zna i rozumie w sposób pogłębiony powiązania etnologii/antropologii kulturowej z różnymi dyscyplinami naukowymi umożliwiające interdyscyplinarne integrowanie perspektyw badawczych
ETN_K2_W08	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu pogłębionym znaczenie wiedzy przedmiotowej w powiązaniu z wiedzą z zakresu prawa autorskiego, etyki zawodowej i przedsiębiorczości niezbędnych do rozwiązywania złożonych problemów społecznych i kulturowych zorientowanych na zastosowania praktyczne w różnych dziedzinach działalności zawodowej etnologa i antropologa kulturowego
ETN_K2_W10	Absolwent/ka zna i rozumie w sposób pogłębiony najważniejsze problemy społeczno-kulturowe współczesnego świata, w tym instytucji kulturowych